

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 56 (10041)

1976 чылдың март 6, суббота

1925 чылда
үлдөзүлгөттүгүн

Өртүз
2 көп.

КОММУНИЗМНИН ЧАА-ЧАА ТИЛЕЛГЕЛЕРИНЧЕ, БУРУНГААР!

Совет Эвилелиниң Коммунист
партиязының XXV съездизи
дүүн бодунуң ажылын дооскан

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының XXV съездизиниң дугайында ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

Март 5-те Москвага, Кремльдиң Съездилер орду-
зунга, Совет Эвилелиниң Коммунист партиязы-
ның XXV съездизиниң түнел хуралы болган.

Хурал эгезинде саналга комиссиязының даргазы
эш Д. Ф. Устинов партияның төп органнарынга сон-
гуланың түнелдерин номчуп таныштырган.

СЭКП-ниң Төп Комитетиниң кежигүүнүгө эш
Л. И. Брежневти чаңгыс үн-биле сонгаанын съезди-
ниң делегаттары үргүлчүлөдиг адыш часкаашкы-
ны-биле уткааннар. СЭКП ТК-ның кежигүүнерин,
ТК-ның кежигүүнүгө кандидаттарын, СЭКП-ниң
Төп ревизия комиссиязының кежигүүнерин сон-
гаан дугайында дыңнадыгы съезд чылыны-биле ут-
каан.

Съездиниң ажылының чапсарының үезинде СЭКП
Төп Комитетиниң Пленуму болган.

Съездиниң катап эгелээс хуралынга ону дарга-
лаан эш Л. И. Брежнев СЭКП ТК-ның бирги Пле-
нумунуң түнелдериниң дугайын дыңнаткан.

Пленумга СЭКП ТК-ның Чингиле секретарынга
эш Л. И. Брежневти чаңгыс үн-биле бадылаан. Ол
дыңнадыгы диктитиг, үргүлчүлөдиг адыш час-
каашкыны-биле, бүгү залга йөрээл салышкыны-
биле уткаан. Шүптү кижилер туруп келген.

Пленум СЭКП ТК-ның Политбюрозу, СЭКП ТК-
ның Секретариатын сонгаан, СЭКП ТК-ның чанын-
да Партияжи контроль комитетиниң даргазын ба-
дылаан.

СЭКП-ниң Төп ревизия комиссиязы бодунуң ху-
ралынга комиссияның даргазын сонгаан.

Съездиниң түнелинде Совет Эвилелиниң Комму-
нист партиязының Төп Комитетиниң Чингиле се-
кретары эш Л. И. Брежнев чүве чугаалаарга, съез-
диниң делегаттары болгаш аалчылары ону улуг ки-
чээлге-биле дыңнап, диктитиг, үргүлчүлөдиг
адыш часкаашкыны чаңгыс эвес ууда үзе кирип
турган. Оң чугаазы доозулган соода үргүлчүлөд-
диг, диктитиг адыш часкаашкыны болган. «Совет
Эвилелиниң Коммунист партиязы делгерезин!»,
«Лениниң Төп Комитет делгерезин!», «Коммунизм
делгерезин!», «Бистиң партиямыска алдар!» дээн
йөрээл салышкыны болгаш үннер чаңгылаанып
турган.

Эш Л. И. Брежнев Совет Эвилелиниң Коммуни-
ст партиязының XXV съездизиң хагдыгын деп
чарлаан.

Делегаттар болгаш аалчылар партияжи гимн
«Интернационалды» улуг сорук киришкенин ыр-
лаан.

Съездини хаарда эш Л. И. БРЕЖНЕВТИҢ ЧУГААЗЫ

Эштер делегаттар!
Бистиң партиямыска XXV
съездизинден соңгуткан Төп
Комитеттиң бирги Пленуму
ажылын чүгле чаа доосту. Ол
Пленумун ажалышкы түн-
вездериниң дугайын ала-
кээрли чопшээрер көрүр.
Чаңгыс элтин болган сы-
дагында эрткен ол Пленумга
партияның Төп Комитети бо-
дунуң удуртуп органнарып
чаңгыс үн-биле сонгаан.
СЭКП ТК-ның Чингиле сек-
ретары эш Л. И. Брежневти
Пленум чаңгыс үн-биле сон-
гаан. (Диктитиг, үргүлчү-
лөдиг адыш часкаашкыны.
Шүптү туруп келген. Залга
«Ура!» чаңгылааты берген).

Политбюро кежигүүнерин-
ге дараазында эштерни Пле-
нумга база-ла чаңгыс үн-биле
сонгаан: Л. И. Брежнев
(адыш часкаашкыны), Ю. В.
Андропов (адыш часкаашкы-
ны), А. А. Гречко (адыш час-
каашкыны), В. В. Гришин
(адыш часкаашкыны), А. А.
Громыко (адыш часкаашкы-
ны), А. П. Кириленко (адыш
часкаашкыны), А. Н. Косыгин
(адыш часкаашкыны), Ф. Д.
Кулаков (адыш часкаашкы-
ны), Д. А. Кунаев (адыш час-
каашкыны), К. Т. Мазуров
(адыш часкаашкыны), А. Я.
Пельше (адыш часкаашкыны),
Н. В. Подгорный (адыш час-
каашкыны), Г. В. Романов
(адыш часкаашкыны), М. А.
Суслов (адыш часкаашкыны),
Д. Ф. Устинов (адыш час-
каашкыны), В. В. Шербицкий
(адыш часкаашкыны).

Политбюро кежигүүнеринге
кандидаттарга дараазында
эштерни сонгаан: Г. А. Алиев
(адыш часкаашкыны), П. Н.
Демичев (адыш часкаашкы-
ны), П. М. Машеров (адыш

часкаашкыны), Б. Н. Понома-
рев (адыш часкаашкыны),
Ш. Р. Рашидов (адыш час-
каашкыны), М. С. Соломен-
цев (адыш часкаашкыны).
ТК-ның секретары-ларыга
дараазында эштерни сонгаан:
Л. И. Брежнев, М. А. Суслов,
А. П. Кириленко, Ф. Д. Кула-
ков, Д. Ф. Устинов, Б. Н. По-
номарев, И. В. Капитонов,
В. И. Долгих, К. Ф. Катусhev,
М. В. Зимянин, К. У. Чернен-
ко (адыш часкаашкыны).

СЭКП ТК-ның чанында
Партияжи контроль комите-
тиниң даргазы эш А. Я.
Пельше бадылаан (адыш
часкаашкыны).

СЭКП-ниң Төп ревизия ко-
миссиязының хуралы оң дар-
газы эш Г. Ф. Силову сон-
гаан (адыш часкаашкыны).

Эштер делегаттар!
Партияның чаа соңгуткан
Төп Комитетиниң кежигүүне-
ри, оларга көргүскөн бузурун
дөш чүрктүн халымында
өзүп четтиришкенин съез-
диниң делегаттарыга илде-
тейлээрлик менде даяскап тү-
гө. (Адыш часкаашкыны).
Төп Комитет ниитизи-биле,
оон соңгуткан Политбюрозу
болгаш Секретариаты оларга
олашкан харымсалганың бе-
дигине турар дөш бүгү-
түлдери кылдыр дөшүн си-
лерге бузурун чопшээрер
көрүр. (Адыш часкаашкы-
ны).

Партияның XXV съездизи-
ниң шийткелдерин амдырал-
га боттандырыш хандыра-
ры, а мыдыг болганда ком-
мунизмниң херэениң болгаш
тайбыңын херэениң чаа улуг
тиилелгелери чеди алырын
хандыраш бис бодуштуң
көз сорулавыс кылдыр көрүп
турарымыс перде билдирт.

(Уланчымы 2-ти арында).

СЭКП Төп Комитетиниң Политбюрозу

Л. И. БРЕЖНЕВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү, СЭКП ТК-ның
Чингиле секретары.

Ю. В. АНДРОПОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

А. А. ГРЕЧКО.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

В. В. ГРИШИН.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

А. А. ГРОМЫКО.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

А. П. КИРИЛЕНКО.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү, СЭКП ТК-ның
секретары.

А. Н. КОСЫГИН.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

Ф. Д. КУЛАКОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү, СЭКП ТК-ның
секретары.

Д. А. КУНАЕВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

К. Т. МАЗУРОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

А. Я. ПЕЛЬШЕ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү, СЭКП ТК-ның
чанында ПКН-ның даргазы.

Н. В. ПОДГОРНЫЙ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

Г. В. РОМАНОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

М. А. СУСЛОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү, СЭКП ТК-ның
секретары.

Д. Ф. УСТИНОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү, СЭКП ТК-ның
секретары.

В. В. ШЕРБИЦКИЙ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнү.

Г. А. АЛИЕВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнүгө кандидат.

П. Н. ДЕМИЧЕВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнүгө кандидат.

П. М. МАШЕРОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнүгө кандидат.

Б. Н. ПОНОМАРЕВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнүгө кандидат, СЭКП
ТК-ның секретары.

Ш. Р. РАШИДОВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнүгө кандидат.

М. С. СОЛОМЕНЦЕВ.
СЭКП ТК-ның Политбюро
кежигүүнүгө кандидат.

И. В. КАПИТОНОВ.
СЭКП ТК-ның секретары.

В. И. ДОЛГИХ.
СЭКП ТК-ның секретары.

К. Ф. КАТУШЕВ.
СЭКП ТК-ның секретары.

М. В. ЗИМЯНИН.
СЭКП ТК-ның секретары.

К. У. ЧЕРНЕНКО.
СЭКП ТК-ның секретары.

Г. Ф. СИЗОВ.
СЭКП Төп ревизия
комиссиязының даргазы.

Найыралдыг ужуражышкын

Совет Эвилелиниң Комму-
нист партиязының XXV
съездизиниң ажылында ки-
ржи турар элзон хой социали-
ст чурттарның коммунист
болгаш ажалчы партиялары-
ның делегаттарының баш-
тындарының СЭКП ТК-ның
Чингиле секретары эш Л. И.
Брежнев-биле болгаш СЭКП
ТК-ның Политбюро кежигүү-
нери-биле, СЭКП ТК-ның По-
литбюро кежигүүнеринге кан-
дидаттар-биле, СЭКП ТК-ның
секретары-лары-биле ужу-
ражышкыны март 4-те болган.

Ужуражышкыны кириш-
кенер болза: Болгарияның
Коммунист партиязының
ТК-зының Бирги секретары
эш Т. Живков, Венгрияның
Социалист ажалчы партия-
зының ТК-зының Бирги сек-
ретары эш Я. Кадар, Вьетнам-
ның Ажалчы чоннар партия-
зының ТК-зының Бирги сек-
ретары эш Ле Зуан, Германия-
ның Социалист чаңгыс аай
партиязының ТК-зының Бирги
секретары эш Э. Хонеккер, Ку-
баның Коммунист партиязы-
ның ТК-зының Бирги сек-
ретары эш Ф. Кастро, Моолдун
Араттын революстуг партия-
зының ТК-зының Бирги сек-
ретары эш Ю. Цеденбал, Поль-
шаның Каттышкан ажалчы
партиязының ТК-зының Бирги
секретары эш З. Герек, Румы-
нияның Коммунист партия-
зының Чингиле секретары эш
Н. Чаушеску, Чехословакия-
ның Коммунист партиязы-
ның ТК-зының Чингиле сек-
ретары эш Г. Гусак, Югославия-
ның Коммунист эвилели-
ниң ТК-зының Президиумунуң
Күүсүмунуң секретары эш
С. Доланц.

ШИИТПИРЛЭЭР АЙТЫРЫГЛАР

ЭЭЗИ

«Торгалыг»
совхозта

ФОТОРЕПОРТ

АЖ | ХОИ

ЖУНУН

Бир

ЭРТЕНИ

Шуң Соңгузаев

бирээзи.	Эмдик	аьттар
нийтининд	өөредири	ышк

ны ажилга
н, аныяк

АЛЕВСКИЙ,
УВУД ИИСТ-

Чарышты улам массалыг болдурар

береткен, малдын
тын бурун камгы
ооң продукттуг
дйлер даш
аалалы турары
Партияны XX
эниге аалар боал
публикация ма
бирги кыарда
палла дартуу
топта, а сүттү 5
дөмү саалары
пер. Ол сорулга
кынып боттады
В. ДУНАЕ
СЭП обкомун
дуктону.

Акы-дуңма республикаларнын уран чүүлү

Кремльдин Съездилер Ордузунга концерт

Март 4-те Кремльдин Съездилер ордузунга болган концерт алдарык ленинчи партияны, бистин улут Аз-чуртусту, коммунист тургустуу — совет кижилерин маалымдыг ажал-жиги алга-йяроотен гимн кылдыр чагылып турган. Ол болза хей национал совет уран чүүлүн мастерлерин Совет Эвилелинин Коммунист партиянын XXV съездинге чогадыкчы рапорту болган.

Концертке эштер Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кирилленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, А. А. Бунаев, К. Т. Мазуров, А. И. Пельше, Н. В. Подгорный, Л. С. Поланский, М. А. Сулов, В. В. Шербицкий, Н. Н. Демичев, П. М. Маширов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катусев олар келгенер.

Анаа СЭКП-нин съездинде кыргыздын коммунисттик ажалычыл, национал-демократтык болган социалисттик партияларын даштык төлөөлөрү баа келген.

Сценада — кызыл туктарын аразында В. И. Лениннин портрет чуртун силбөөн партия белединде хейри болган «XXV» дон алдын сан көстүп турган. «Бистере, коммунистерге, партия беледи дон өңдүр улут ийн сөстөн үнөлү чүү-даа турбас». Ордуун иштине чагыланган илгир одурууга кийи бурзунун чүрөөн ан-не чоок болган. Совет кижилерин эл элөө ажал-чапарын боттарына саянык-тирген коммунистер дуга-йында маалымдыг тожу кылдыр улут туугандарын көргүсөн кинолорго көргүзүлгөн сонууга кергенер. Тоску беш чылдын экранга көргүзүлгөн

А. Холминовун чаа ырызын Е. Нестеренконун, нинти ыры бөлүүн болган Улут театрынын жогжумуну күөсөдө-биле үдөп. Ол он беш акы-дуңма республикаларнын төлөөлөктөрүнүн уран чүүлүн бараалдады, көргүсөн концерттин байыр-алдыг эгези ыңдыг болган.

Россия Федерациянын артистерин улут жогжум-ташын көргүзүүн «Төрөн чурттан үнөлү чүү-даа чок!» деп адаан. Совет кижилерин күш-ажыгы чедишкенин дугайын, нинти ажал-херектерден болган чүткүлдөрдөн тургустунан найраалды дугайын ол эл улут эвилел республиканын мастерлерин өзгөчө, чагынанча-биле, соруу кырышкы-биле чугалап көргүсөн. Ол дугайында көргүсөн чаз таңынын ССР-нин улусту таңыларын улугерлиг ансамбли И. Моисеевичин удурууга-биле ааангы, эрес болган чалыс эзу-биле күөсөткен.

«Жадычыгаш» дээр үлгүлүг хореография ансамблинин (удуруччу Н. Нахичеван) тускай белектенин «Хову чечетери» деп уран көргүзү баа-ла ол дугайын тоожу турар. Л. Зыкинаын кайгачтыгы кылдыр ирпал күөсөткен В. Соловьев-Сейдунун «Силер мезең түрөмдө силер» деп ырызы болган Р. Шейнинин Фортисагога күөсөдир концерттин авторун күөсөткен-из баа-ла ол дугайын мактап, йөрөтөн. «А. Эппайын «Ангара» дээр чаа беледизден солун үзүлүп, И. Бессмертнова биле В. Васильев, Улут театрынын балет артистери болган скрипачылар бөлүү көргүзүлгө бараал-гатын.

И. Дунаевскийнин «Калбак деген Төрөн чуртун» деп ырызы хостуг, шалдоо, тегеме-биле чагыланган. Дөртен чыл иштине «тур-

гузуп болган амдыраарына дузалап» келген ыры бөлүүн калбак деген Төрөн чуртунун ээси — совет кижиге йөрөл, алдаржышкын бооп чагыланган.

Украин ССР-нин төлөөлөктөрүнүн көргүзүү улусту таланттарына булут чагынанча багытталып болган. Украин черин ирпачылар чурт деп алдаржаан-даа чөптү. Ол дугайын Г. Берёка аттыг улустун үлгүлүг ирпачылар бөлүү, Закарпатьенин улусту хор, ырынын болган таңынын Буковина ансамбли, ыраажы А. Соловьяненко олар баа катал батыккан.

Концерт кижикчилеринге ол кезең бараалгаткан музыкалык белек Белоруссиянын аалгалары-биле улеттирип турган. Оон-биле көргүзүлгөн И. Живович аттыг улустун жогжум оркестри болган БССР-нин улустун хорунун херөжөөн бөлүү таңыштырган. А. С. Дукевичинин удурууга-биле Кипиштан келген улусту музыкалык оркестринин ойнааны чүгө скрипка эрес, харын баа республиканын музыкага ыкма чуртталгаларын чүткөткө баа ырай берген ишкан сагыдырып турган.

Узбекистандан келген херөжөөннүн «Бахор» деп ансамбли чалыс назынын, амдыралды, аас-кежинип көргүзү болган. Ол кезең Ортаа Азиянын уран көргүзүлгөн кыргыз, таджик болган турмөн опера баа, балет театрларын тергип күөсөдирчилер — Б. Минжиканов, М. Сабиринов, М. Бурханов, М. Шаберова олар төлөөлөп ойнапкан.

Курмангазы аттыг улусту музыка херөжөөннүн жогжумчулар бөлүүн күөсөткен «Алтын хову» деп музыка тоожуу аалга жолдор чагыланган болган кижинин холу-биле чаар-тыган Казахстандын жу-

кымы көзүлбөс дегемнери каракка көстүп турган ишкан болган. Алма-Ата чурттуг ыраажы Б. Тулегеновнын наймысалла кээп баралаткан «Айлан куш» деп ырызы улустун аалгаларын тургустунган.

Көрүкчүлөргө ак-көк Балтиканын эриктери көстүп келген ишкан сагыдырып. Литвада, Латвияда болган Эстонияда неперсегей ыры болган таңы байралаары Кремльдин ордузунун сценада көжүп келген ишкан болган. Литва ССР-нин ырынын болган таңынын улусту «Летува» дээр ырынын болган таңынын үлгүлүг ансамбли «Мезең чуртун, чечетери» деп чаа композицияны көргүсөн. Латвиянын «Дайле» деп ансамблинин болган өскө-иза коллективтеринин музыка-хореография композиция ол республиканын кижилеринин дугайында көргүсөн. Бурагым композитор болган дирижер Г. Эрнесаксич чогааткан «Найрал дугайында ырызын» Эстон ССР-нин академиктиг эр улус хор болган оолдар хорү күөсөткен.

Кремльдин сценада нефть суургаларын дуртуу көстүп келген. Азербайжанын опера болган беледтик академиктиг театрынын, нинти ыры капеллазынын, «Гая» дээр вокал кватеринин, улусту жогжум херөжөөннүн ансамблинин артистери «Каспийдин элери» деп музыкалык композицияны күөсөткен. Армян ССР-нин академиктиг нинти ыры капеллазы болган таңы ансамбли фелд херөжөөннүн көргүсөн. Тургузучу ажалыштын кызын — совет кижин «Ажалычынга гимни» чадыры бооп турар. О. Тахтацивилинин ол чаа чогаалын Грузия ССР-нин курчуп капеллазы болган республиканын ыры болган таңы ансамблинин бөлүү күөсөткен.

Чурттуг музыка өөредил-

ге черлеринин дооукчулары — наймысал консерваториянын скрипачылар ансамбли (удуруччу Л. Коган) болган ленинградчыл ыраажы студент Л. Шевченко көргүзүлгөн чымы-биле уткааннар.

Концерттин эл анык дон кижикчилери — Пермьин хореография училищенин сургууларын, Черкассы хоорайнын шолерлер болган школачылар ордузунун үрер жогжумун аалга олурган адыс чакашкыны-биле уткаан. «Ажалычындын холлары» деп ырынын профилдеринин бот-тыныгы уран чүүл кижикчилери күөсөткен.

Дайынчы-артистерин көргүзүлгөн чымы-биле уткаан: Совет Армиянын ыры болган пласка ансамблидеринин, үрер жогжумнун каттыкан коллектив Б. Александровун «Совет Эвилелинге бараал бооп турмөн» деп ырызы күөсөткө, Төрөн чуртта шычын бөлүүнун дагыраа ышкан чагылангып турган.

Концерттин кол режиссеру Г. Анисимов, кол дирижер Ю. Симонов, кол чуртукчу В. Левенталь, кол херөжөө А. Рыбнов олар күөсөдирчилерин чедишкын баа утешкенер.

Концерттин түнелги: спена кырында — СЭКП-нин XXV съездинин делегалы, ленинчи шааналдын лауреаты М. Уланов, ол кайгачтыгы солун уран чүүл байралаанын бүгү кижикчилери. Совет Эвилелинин Коммунист партиянын үлгүлөктөн болган баштынчы Владимир Ильич Ленинге өөрүп четтиришкенин сестери чагыланган. Хей националдыг совет уран чүүлү, улам чечектелгенин көргүсөн байыр-ал программа Р. Рождественскийнин шулууге Г. Свиридовун бажэни «Ленинге йөрөл» деп ыры-биле дооуган.

(СЭТА).

МЯЧИЛИГ ХОККЕЙ

Мячилиг хоккейге Тыва АССР-нин бирги чери дээр маргылдазын марттын 4-те республика наймысалында өгөдөн. Ында Былдын, Хову-Асынын, Ак-Довурактын болган он бир районнын шилинде командалары киржи турар.

Маргылдазын байырлыг ажалышкыныга республиканын күш-култура болган спорт комитетинин даргазы А. С. Нурет чүе чугалап, ук оюнунун кижикчилеринге спортчу чедишкын-нердег болурун күзөөн. Оон сонда маргылдазын тутун өрткөн ынактар улут сонугал-биле көргөнөр. Байы-даа командалын ойыкчылары чараш оюнун көргүсөн. Бо оюнун түнелги 11:4 бооп, бай-тайгаларын тилелгези-биле дооуган.

Ол оюнун сөлүндө Бай-Тайга районун хоккейлеринин шилинде командалын удуручтуг, районун күш-култура болган спорт комитетинин даргазы Х. Кировтан республика маргылдазынга канчаар белектеринин айтырымы ол ынактар харымдады.

— Бистин районун хоккейлерин бо чылдын республика маргылдазынга багал эрес белектерин. Ычанган бо уадаа шааналдыг чери

аалр дээр туржур бис. Командамысты хоккейлеринден Кызыл-Дарг школазын башкын Сары-оол Шылыраа, чогаачы Хеймер-оол Дандар, өөреникчи Владимир Седен болган район эвилелгенин эмити Май-оол Салчак олар баштайгы оюнда эки ойноп, удураалыктын хаалгазын хей кижилерин киргенер.

Ак-Довурактын «Асбест» командалын найраалдыг оолдары Баа-Хем районун хоккейлерин 13:7 санга уткаан.

Маргылдазын ийги хүнүндө Барын-Хемчиктин командалы өвүрүн хоккейлерин 12:0 санга уткаан. Ак-Довурактын «Асбест» командалы Монгун-Тайга районун спортчуларын уткаан.

Ч. ВОЛОДИН.

ЧУРУНГА: Бай-Тайга биле Улут-Хем районунун спортчуларын оюнун үзүндө.

Эмчинин ачызында

Кижилерин калкышмы дээр хүн бүр демисежи, бодунун үе-шагын-даа харамнамай чуртун эңгилер хей. Оларын бирөөнине нарын кезикчилер эмити В. П. Григорьев хамаарып. Валерий Павловичте амы-тын аалдыган кижилер хей.

Чаалаа хоорайнын девискеринге аавырга таварышкан, баш сөгү кемел, баксыраан Галина Донгагы эңгилер өгөдөн. Баш сөгү берге кемпешкениге таварышкан болган.

В. П. Григорьев дораан кезип эмгекшинин чурткан. Донгак узавалла амы-тын алган эңгилер Валерий Павловичте кызылгар чок өөрүп четтиргенин илереткен, чанып чурткан. Ол дээрге чүгө чалгыс чижек-тур. Ындыг таварышталар эш В. Григорьевтин өмнөп турар үзүндө хей катал болган.

Ол бодунга болган эштеринге шыгымы негеделиг, ажалында белек харымсалдыг кижин. Коллектив-даа, чон-даа ону хүндүлөөр, ыңдыг хүндүлөөр ол бодунун кызыл-маккай күш-аалы-биле чедиш алган.

М. САМБУ.

Карповтун тиелелгелери

БЕЛГРАД. Скопий хоорайда эртин турар делегелин шыдыраа маргылдазында делегей чемпиону Анатолий Карпов баштайгы салгыт-ла арыг тиелелгелер болган. Ол анаа бодунун чалгыс чер чурттуу — гротмейстер Рафаэл Ваганянын уткаан.

(СЭТА).

фото-чурт. ВЛКСМ хооромунун аам райкомунун чоруткан бижин.

Кирерини экзаменерин дукаары-биле чоруту болган кижилер Кызыл хоорайда шолалымд турар черинге чедир баа оон чедир хаалас чоруту.

Кирер экзаменерин дукаар конкүстү өрткөн кижилерин амыкчылар кылдыр кыр санаар болган хаалас ады-чем-биле, инди-хем-биле, нинти туртталга чери-биле халдырар, он аңгыла 40 рубль хемчээлдиг стипендия төлөп бер.

ТЫВА АССР-НИН ИХМ-НИН КАДРЛАР КИЛДИЗИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРТ 6-ДА

МОСКВАДАН

9.15—Фигураут чунгулаашкында делегей чемпионы. Эжеш чунгулаашкын. Хостуг программа. Шведиян дамчыдыгы. Оңут.

11.00—«СЭП-нин XXV съездинин хүн демдегел», Оңут.

11.30—«Амьтанар делегени», Оңут.

12.30—«Нады ажалдамылга», Оңут. Тележурнал. Дамчыдыгыны политиктиг тайлабырлаачы А. Каверин эртерер.

13.00—«Тайга хеминин чаа хүн». Документалдыг оңут телефильм.

13.20—«Эртенги почта». Музыкалдыг оңут программа.

14.00—Информастыг программа. Оңут.

15.00—Фигураут чунгулаашкында делегей чемпионы. Спортчу танчылар. Шведиян оңут дамчыдыгы.

16.30—«Надышлыг». Эртен-негеделиг программа. Оңут.

17.00—«Уе». Информастыг программа. «СЭП-нин XXV съездинде».

18.00—«Херэзмен дугайында тоожу». Уран-чечен оңут фильм. КЫЗЫЛДАН

19.35—Телемедалер.

19.45—Мультифильм.

19.55—«Чечек». Дамчыдыгы. МОСКВАДАН

20.55—00.45—Делегей и н и д херэзменер хүнү

Март 8-не тураскааткан бойрыгы хурал.

«Ынакылга ынакышыл» деп ССР Эвилелинин Ируненин эналемини Улут театрынын шизин. Т. Арениковтун музыказы. Оңут.

чертерге 2—7, оон арткап-рынга 12—17 градус соок.

Кызылда булуттагылар, хар чагбас. Агаарың температуразы 3—7 градус соок болур.

Редактор В. С. ШАРАВИН.

МАРТ 6-ДА

«НАЙРАДА»: «Оолдарың шаг-үзү» (2 сериялыг) 9.30, 12.20, 15.10, 18.00, 20.50 шактарда.

«ПИОНЕР»: «Оолдар фронтунга хал өргөн» 9.30, 11.15, 13.00, 14.45, «Аң бузгалыг» 16.30, 18.25, 20.30 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Надайлар тергиндели» 15.00, «Хоптан чорумка удуу кажерлаашын» (2 сериялыг) 17.10, 20.00 шактарда.

«ВОСТОК»: «Ивановтарын аң-булели» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

«Тыва автотранспорт» эргелелин Кызылда тууду-монтаж эргелели ажалдары-биле хол бухталгерли. Ак-Довурак участыгунга удуу ажал башкыкчызы (квартира-биле халдырар) чалап тур.

Айтырар адрес: Кызыл хоорай, Заводская кудумчу, бажы № 80, телефон 2-25-34. № 2 автобус-биле «Ремзавод» останокка чедер.

Тираж 17031. ЧАГЫГ № 649.

СОЛОН НЕДЕЛЯДА

6 КАТАП УНЕР

Актын малчыннарынга

«Шеклар» совхозтун Анта малчыннарын хуралы болур деп мезонна калк-күөсөдир култура кылдыгынын эргелелин эш А. С. Коптар биске дыңаткан. «Мажалык» агиткульт-бригадын концерт программасын баш буруштаар беледтик наам турган чүе. Удаткан чок Ак-Довурак-Абазанын кылган саз оруу-биле хаваан бис. Актын малчыннарын хойжу бригада төвүнчө чөпш келди.

Малчыннар киди чылды көлгөн, автолакалар баа кетипкен келген. Хойжулар херөгөзөн бараал-парын салгылаша турлар. Концерттиг келген ажалы-лар бистерин хойжу брига-ланын бригадир Монгуш Кадилдуу болган совхозта кол зоотехник Даржаа Борис өөрүшкүгүт утудулар.

Малчыннар кызыл-булуңу долдуу олурулапкан. Районун товаровелд малчыннарын салгы ханды-рылгазын канчаар органи-застап келгенин дугайын дыңаткан. Халдырылгага хамаарышкан саял-ооналарын малчыннар киргенер.

Дараазыда концертчилер-ни ээлчөк келген. Дамба Хуреш-оолун «Алдын холдуг кижилер бис» деп ыры-биле концерт эгезен. Оон аңгыда өскө-иза күөсөдир малчыннар сонугаан. Надежда Салчак, Екатерина Монгалбын, Валентина Хуер-оол олар-нын таңыштарын чылган-нар магалда. Улусту то-атрынын режиссеру Кызыл Колхознай биле чуртукчу Кан-оол Монгуштун арагач-чылар дугайында истори-к-диалог, Сергей Монгуштун сыгымы малчыннар чыл-ым-биле хүлөөп алган.

«Мажалык» малчыннар-же болупун аалдашкы-нарын улумчалашташа.

М. ДЫРЫШАН.

Барын-Хемчик район.

МАЛЧЫННАРГА ДУЗАЛАШКАН

Тес-Хемнин Самагалдай болган өскө-иза суурларын бодурулгелерин ажалычын-нарын, албан организация чер-лерин ажалдакчылары 600 ажыг кижин районун ажал-агыларын малчыннарынга

шеф дузаламчынын көргүсөн. Олар калжаларын көрөженин хоруун, малчыннарга олар-нын белектер, ону сөөртүп чедирип, бууду-бурт, хыр-гыш белектеринге киришкен. Ол ышкан кызыл-булуңу

нарын, малчыннары чурт-талда бажыннарын чугайлаан.

Бо ажалдарга Самагалдай-нын харымлаа конторазынын, орук тууду участогунун, ышкан ажал-агы черинин, септел-

тууду участогунун коллектив-тери болган өскө-иза ышкан ажалдаан.

Шефчилер малчыннарга тууду дузаны чедирген.

И. ШУРУН-НАРА.

Шыдыраага бодал херек

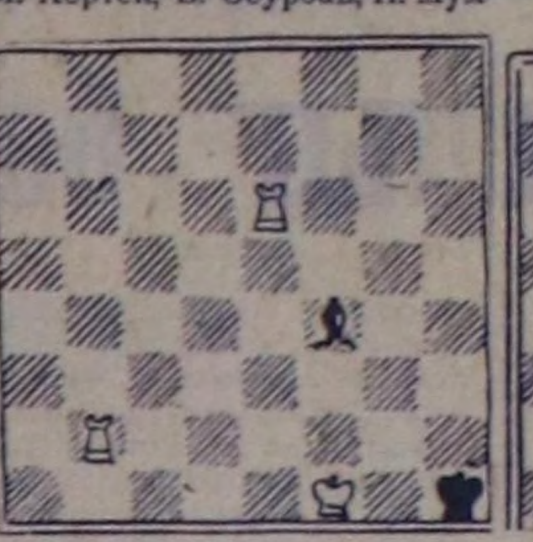
Олимпиаданың ийги ээлчээ

«Шыл» солунун редакция-зы шыдыраа композиция-нын эгедерлерин бирөөн, шыдыраа бодалгаларын чо-гаалычмы С. Лойка турас-кааткан шыдыраа олимпиа-дын чорудун турар болтай. Олимпиаданын бирги ээлчээ-нин бодалгаларын солунун 40 ажыг номчуучулары бо-дааш, чоруткан.

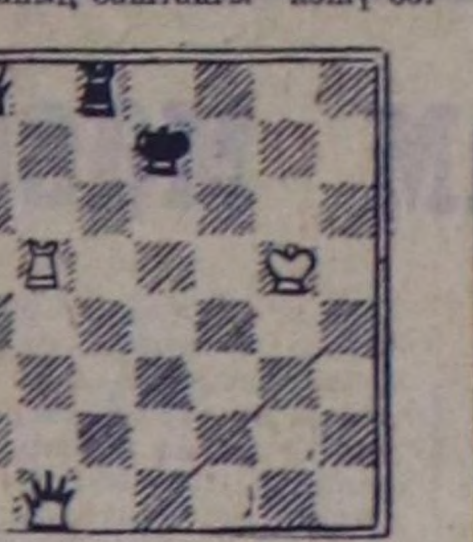
Оларын иштанден Р. Чал-чип, К. Монгуш, Б. Хертек, М. Хертек, В. Осурбай, Н. Мух-

ба, В. Ондар, Р. Монгуш, Г. Монгуш, Б. Дондук-оол, Н. Шыраа, М. Мендуме, К. Сат, Ю. Иргит, О. Байнара, Х. Сат, Л. Иргит, Ю. Тогуз, М. Мон-гуш, К. Ооржак, В. Тюлюш, С. Ондар, Н. Хулуу, А. Куулар, К. Ондар, С. Хоммуш, А. Салчак, Б. Куулар олар бодал-галарын кылдырып иш бо-дааш, 5-5 санынын алганнар.

«Ийн көштен мат» деп бо-далгалын баштайгы көжү бо:

Үш көшкөш улук (3 сан).

Улук (3 сан).

Тыва АССР-ниң ИХМ ССР-ниң ИХМ-ниң дээди болгаш ортумак өөредилге черлеринге курсантар чылдазын чарлап тур

Өөретириң хуусаази—дээди школарга 4 чыл, ортумак школарга 2 чыл. Ол школар ИХМ-ниң органи-зация ажалдар дээди бол-ган ортумак юридиктиг өр-теминг специалистерни белек-теп турар. ССР-ниң ИХМ-ниң Омскте дээди школа-зынга болган Иркутскиде өрт-техника училищенин 30 хар чедир назымат, Совет Ар-миянын хураалыктерини күш-

түг болуп турар хуусаада ал-бан эртерибоз дооскан орту-мак өртемниг, кадымың бай-далыңың таалазы-биле ИХМ-ниң организация ажалдары-нга тааржыр кижилерин хүлөөп алыр.

Волгоградтың, Ленинград-тың, Горькийтин база Рязань-нын дээди школарында, ол ышкан Новосибирскинин, Ха-баровскинин, Барнаулдун, Са-ратовтун ортумак школа-

рынга үстүдө айткан ве-гедерлерге дүжүр болган күштүг болуп турар хуусаа-да өртөн албанын эртериге кижилерин хүлөөп алыр.

Ол школарга кирерлер орук дил болган литература (бижаме болган аас-биле), ССР төвүгү, дагыты дил (чүгө дээди школага) тала-зы-биле конкурстуг кирери-нин шыгдалдарын турар.

Дээди өөредилге черлерин-

Редакциянын АДРЕЗИ: ИНАЕКС 667000

Кызыл, Шетинкин-Кравченко кудумчуу бажы № 3 ТЕЛЕФОНАРЫ. Редакторун 2-24-63, редакторун ораакчыларын 2-35-24, 2-31-78, пропаганда кылдыны 2-31-75, харымсалгалыг секретарын 2-23-54, партийин амыраа кылдыны 2-37-13, култура кылдыны 2-23-54, сөздө ажал-агы кылдыны 2-21-47, үлгүлүг кылдыны 2-22-64, чагаа кылдыны 2-41-27, информация база совет тургузуг кылдыны 2-20-60, корректорларын 2-27-41, бухгалтериянын 2-50-22, солун келбей баарган 2-32-75 телефонча долгаар.

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелин